

Latweeschu Uwise.

Nr. 42. Zettortdeenà 20tà Oktober 1849.

Tauna sinna.

Sezzes draudse, kurrar pehrn wassar ta nikna Kolera-fehrga atnehme winnas ar leelu pateizibu peeminnamu, wisseem Latweescheem labbi pafihstamu mahzitaju Hesselberg, peedsihwoja ohtrà Oktober-mehnescha deenà to preeku, ka tas lihdschinnigais Egiptes draudses mahzitajs Wagner no ta augsti-zeenijama Kursemes General-Superdenta-kunga ar Nerretas, Subbates, Jaunjelgawas mahzitaju, tà kà ar zeeniga pilskunga paligu winnas basnizà tikka eewests, un winnam tas dahrgais mahzitajumamats pee tahs paschas eerahdihts. — Lai Deews winnam palihds, schè eelich sawa preeksch-gahjeja pehdahm staigajoh, firmu wezzumu peedsihwoht, dauds labbas sehklas isseht, lai winnu schè ar katru gaddu wairak saweeno weenprah-tibà un mihlestibà ar to winnam ustizzetu gannamu puku, un winnam to laimi pree-schlier, schè dauds dwehselehm fataisfih pre-zigu eeeschanu muhschigà debbest-swehtibà!

x.

Dsehraja laime.

(Skattees Nr. 41.)

Steppans pee melna laiwineeka isluhdsahs nakts-mahjas, un itt mihligi sanemts winsch ne warreja pretti turretees tai speeschanai, ar lo schis winnam brandwihnu usspeede. Galwina palikka filta, firds mihksta, mehle tikka walkà un Steppans sahze stahstih, ka sawà johstà jau turroht 200 rublus, lo effoht sapelnijees. Labbi fasiluschi gahja gulleht. Weesim bija gukka weetina brangi-fataisfita un fainneeks ar fainneezi gulleja ais lukti ne tabt no

wiina. Bet kà tikka bija aismidsis, nejauks fapnis sahze Steppanu mohziht: Wezstehtws stahweja wiina preekschà farkandòs kreldòs ar sawu garru firmu bahrsdu, azzis breefmigi spibguloja un tas ar leelu nasi gribbeja winnam faklu nogreest, tadeht ka effoht eedsehrees. Us-mohsdamees winsch pahrmettahs kustu; auksti sweedri tam pluhde pahr wissu meesu. Prahts nu bija tik skaidrs itt kà pawissam ne buhtu dsehris, bet meegs bija isgaisis un firds dsirdami puksteja; wesselu stundu winsch gulleja un ne drihtsteja nei nopuhstees. Tè winsch dsird ais luktà ruhshinajoh un tschubkstoht. Steppans dwaichu aisturredams klauhahs. Saimneeze lo luhdsahs stipri no fainneeka, bet schis ar bahrschanohs pawehl, lai ugguni aispuhshoht. Schi wiss tapat, schis dusmojahs un drahwe; beidscht Steppans skaidri dsird kà par scha dsihwibu runna. „Mihlais draugs,“ sakka fainneeze, „lai paleek, Deews lai irr ar winnu! Jau deesgan grehku us sawu dwehfeli effi krahjees; kapehz gribbi wiinu nokaut? Bihstees jel weenreis ta muhschiga fohga!“ Steppanu pahrnehme schauschallas; bet drihs atmannijees winsch apraudsija, woi zirwis pee rohkas, un zeldamees sehduš palahseja un sazija: „Saimneek, tu arr, rahdahs, ne warri gulleht? Lai luhdsami ugguni eepuhsch; mehš islihdsinafimees par seenu un ausahm, un tad jalaischahs us zeltu.“ Saimneeks seewai ar duhru pahru reis labbi fahndòs eemettis, litke ugguni eepuhst. „Kapehz tik agri, gailis zilko pirmu reisi nodseedajis?“ — „Sirgs deesgan atpuhtees,“ sakka Steppans, „un kungs peeteize stipri steigtees.“ Gehrbees, aismakfajis, zirri ais johstas aishahsis tas isgahja sawu sirgu aishuhgt, apsholidamees, ka wehl eenahschohht labbas deenas atdoht; bet patš wahr-

tus attaisijis wiasch kustu pahrmettis dewahs kammanàs eefschà un johnds probjam, no fahdscha ahrà. Labbi pastrehjis tas likke sawam firgam sohlds paeet un apdohmaja wissu kas tam bij notizzis. Gan drihs tam rahdijahs, ka to wissu bija fapni redsejis. Bet tepat wiasch dsird sawà pakkatà sirgu streenoht un weenu uskleedsiht: „tad dohd jel zektu! woi aklis?“ Steppans mikrehfli ne warreja labbi redseht, kahds tas brauzeis effoht, bet bals tam likkàhs pasihstama. „Greef zektu, dsirdi!“ tà pakkatbrauzeis atkal fakleeds. „Nu, woi tew zekaweetas ne teef?“ atblahwahs Steppans. Tè tas ohtrs zekawihrs bij sawu sirgu fahnds pagreesis, un kad Steppanam deesgan turu bija peebrauzis tas schim usmette labhu zirteni ar dselschu kehdi. Steppans, jaw wihram ne tizzedams, labbi bija nostattijees, lo darrischoht, sawu galwu isfargaja, un nu tam flepkawam kehdi israudams no rohkas tam ar to paschu usmette zil spehdams. Genaidneeks pakritte augschpehd sawàs kammanàs un ne zehlahs wairs. Sirgi bij apstahjuschi. Steppans zehlehs no sawahm kammanahm, peegahje pee ohtrahm, un eerawdsija — melnu laiwineeku, kas nokauts gulleja wianna preekschà. Papreeksch wiasch preezajahs pahr sawu isglahbschanu, bet pehz isbailes wiannu pahrnehme.

Wiasch bija zilweku nokawis! — af tarwas breefmas. Zetums un sohds tam nu preeksch azzim stahdijahs; wiasch bija pasuddis. Pehz dsikkahm dohmahm wiasch pats pee fewis spreede, ka waijagohht kluffu zeest, un ne weenam ne stahstihht kas bij notizzis. Apraudsidams weetu wiasch tepatt zekmallà atradde dohbi, kas ar sarreem un sneegu bija peedsihht. Tè wiasch lihki eemette, un to labbi atkal apkrahwis apgreese sirgu, ka tas atkal aistezzetu us mahjahm. Nu eesehdis kammanàs aisbrauze pa sawu zektu. Prett waffaru Steppans atkal atgreesehs us to paschu fahdschu, panehme ammata leetas, pabarroja sawu sirgu un dewahs atkal us zektu. Sau bija tums, retti kur fahdschà wehl spihdeja ugguntinsch. Sawadas dohmas tam schahwahs prahtà, un wiasch

spreede, ka pee wissa ta, kas bija notizzis, to mehr dserschana weena patti bija wainiga. „Ne dserschu wairs, Deems mans leezineeks!“ tà runnaja pats pee fewis, pahrmettahs kustu un fahze raudaht. Bet wianna prahts ne norimme, gribbeja labpraht redseht, ka eijohht melna laiwineeka mahjàs. Peebrauzis wiasch reds wahrtus aisflehgtus; ugguns spihd pa lohgu ahrà. Ilgi stahwejis beidsiht peecklabina pee lohga. „Kas tur?“ fainneeze prassa. „Es sawu sirgu gribbu paganniht.“ Saimneeze attaisa lohgu un fakka: „Eita ar Deewu, mellejeet zittu weetu.“ „Kàlab tà?“ „Saimneeka naw mahjàs, un wiasch peeteizis, ka ne weenu ne buhschoht eelaist. Al Steppan, tu effi peebrauzis, gan drihs ne buhtu tewi pasinnusi. Rè, mihlais, bes fainneeka ne drihkschu tewi eelaist, pehz man tihra nelaima ar wiannu. Tur pretti pee Fedora irr brangs feens.“ — „Kur tad fainneeks? scho riht' jel bija mahjàs.“ — „Deems augstais sinn, kur wiasch aiswilzees; ka tik tu biji aisbrauzis, wiasch eesehde kammanàs un aisstrehja probjam, kasinn us kuru puffi. Tam arri lihds 100 rubtu bija johstà. Gan wiasch kur irr eedsehrees; jo sirgs weens pats atstrehja, bet wianna wehl naw.“ Steppans atdewe labbas deenas, mettahs kammanàs un aisstrehje. Ne weens no ta ne ko ne sinn kas notizzis, tà dohmaja wiasch sawà prahtà. Bet ko tad man arri bihtees? Es papreeksch esmu aisbrauzis no wianna mahjahm, kas tad us man warretu ko launa dohmaht? — Bet, fainneeze fazzija ka tam effoht 100 rubti lihds bijusch — kam tad tee nu buhs? Zeem nu skaidri waijaga sawuht kad pawaffars nahks, un man par 100 rubteem japuhtejahs wissu waffaru. Pateesi, labbi apdohmajohht, gribbetohs wiannus dabuht rohà! Simts rubti! un ne weenam tur pahriba ne noteef, ne weens tohs ne melle! Bet, rauj wiannus welns! Paldeews Deewam ka Wiasch to nelaimi no mannis nogreesis. — Kad nu Steppans atkal pee tahs pasihstamas weetas bija peebrauzis, tam atkal ta nauda schahwahs prahtà. Kà tad nu tik dauds naudas tà semme pamest? Es

jel ne weenam tauna zaur tam ne darru, winsch pats tam wainigs, ka winnam ta notizzis. Sawu sirgu apturredams klausijahs wiff apfahrt — wiffur bij klufs. Tas dohbè eefschâ, isrohlf mirronu, atrohn makku, isnemmm naudu un dohdahs probjam.

Kad nu Steppans atkal bija fagahjis ar fa-weem darba beedreem, tas atkal fahze dsert ka papreeksch, ne atgahdadams ko bij apnehmeeß un ir patt swehrejis. Manta, kas sifkti fakrahta, ne pastahw un itt ka no wehja isputtinata suhd no keshas. Steppans til tohti dewahs us dserschanu, ka ne ween scho weegli pelnitu mantu, bet wiffu, ko ar sweedreem bija fakrahjis, palaide. Meisteris winnu atlaide; winsch dabbuja zittu meisteri, papreekschu fadschere ko pelnija un ne graschu ne suhtija us mahjahm. Bassara beidsahs un pehdigais meisteris tam to masumu ismaksadams, kas bija atlizzis, winnam fazzija: „Brah!, eij wef-fels! tawas rohkas gan seltu pelna, bet tu wiffu isdsenn zaur rihkli zaur. Tahdi laudis man ne tihf.“

Steppans pee scha meistera bij atraddis jaunu beedri, kas arri palaidneefs bija, un tee dimi drihs palikke leeli draugi, kas daudskahrt lohpa dschere. Winni arri taifjahs reise us mahjahm eet, jo teem kahdas 20 juhdses pa weenu zeltu bija jaet. Kahdu zetta gabbalu nostagajis, sinnama firds to fahze mohziht, tam ne naze meegs un maife wairs ne gribbeja lihst. Wiffwairaf tahs bailes no sawa tehwa un wez-tehwa tam ne dewe meeru, un apdohmadams, ka bes grascha bij janahf mahjas, winsch ne sinnaja kur liktees no isbailehm. Ka warreschu es winnu preekscha rahditees? fazzija tas pats pee fewis. Ittin ka laupitais wehl melnu laiwineeku esmu aplaupijis un tomehr maks irr dihks! — Winna zetta-beedris Grischka redseja, ka winsch til behdigs bija un wajzaja: ko ta nokarroht galwu, kahdas behdas to speeschoht? Steppans nopuhfshmees fazzija, ka pahrlieku grubti winnam nahkotees, ta wiffai dihkam greestees us mahjahm. —

„Kad ta, draugs, fazzija Grischka, tad mums weenadas behdas; ir manni mahjas karsta pirts gaida, jo wiffa manna nauda 18 rubli, un man, ja ne wairaf, wajjadsetu turreht 200 rublus. Klau, Steppan, ko mehs mahjas darrifim? Gan jau ne weenu paschu reisi eßfam isfunniti.“

(Turpliffkam beigums.)

M a h t e s m i h l e s t i b a .

(Skattees Nr. 41.)

Zeitort dseefma.

Kaut mesch un tumshums ween bij preekscha,
Taf winna tezeje tur eefschâ, —
Kaut dikti falla, fritta sneegs —
Kaut aschais wehsch tai pretti puhta —
Kaut aygebrbs plahnß un galwa grubta —
Kaut nahza arr' par warru meegs;
Taf wifs to kameht nepaspehja,
Neds winnas firdi baidht arr',
Ta eefsch tai tumschâ meschâ strehja,
Tur nahwei pakkaf, zil ween warr.

Bet til ka bohga nahza eefschâ,
Tur gaddijahs daufß zetti preekschâ,
Un patte wairs to nepratta,
Pa kurru winnai ja-eet buhtu,
Lai miblam behrnam pakkaf kluhtu.
Ta apstahjahs un raundaja:
„Es nabbadse! — Af tawas behdas!
Schè til daufß zettu preekschâ stahw!
Kas sinn, pa kurru eet tahs pehdas,
Kur strehjuste ar behrnu nahw?“

Libds pascham sneegam winna leezahs,
Kas weetahw pahp par zekkeem sneedsahs,
Pehz nahmeß-pehdahm stattotees.
Bet tumschâ nakts, un sneegs no wehja
Treetß, bahneem ween pa zekkeem strehja;
Kur tad warr pehdas pastahstees?
Til dadscha-fruhmu eeraudhsja
Us zetta-jubti kustamees, —
Nei lappas tam, nei seedi bija, —
Ween dsittâ sneegâ eetinnees.

Jo tas bi' seemas-widdu paschâ,
Kur jau no sneeg' un falla ascha
Bij' pawassara-jaukumi
Sen, sen pa wiffahm mallu-mallahm

Tà isihkufchi it pa pallam,
 Ra wairé ne gimmens redsams bij'.
 Ta dadscha-fruhmu usrunnaja:
 „Woi neredseji, mihlais, tu,
 Va kuru zekku nahwe gabja
 Schonakt ar masu behrniu?“ —

Un dadscha-fruhms tai atbildeja:
 „Pa kuru zekku nahwe strehja
 Schonakt ar tawu behrniu,
 Gan redsejs esumu; tomehr dsirdi:
 Kaut sahpes tawu mahtes-sirdi
 Lihds paschu nahwi fash'naugtu,
 Neds tew to teikt, neds rahdiht eeschu,
 Virms apshlees tu behdulist,
 Mann', kas scheid falla mohkas zeeschu,
 Pee sawahm kruhtim fasilidht.

Es dsirdejs to no masahm deenahm,
 Ka dshwam zilwekam il weenam
 Sirds effoht filta asoti;
 Bet mahtes-sirds pah' missahm effoht
 Zo karstaka; — ta labprah't neffoht
 Wifs grubtas mohkas lehnigi
 Par sameem behrneem deen' un nakti,
 Zik spehdama teem labdarroht;
 Un seema pat, kad fahst par makti,
 Ta mihli fildih't paspehjoht.“ —

Kaut mahtei nebij' sirds ne weeta;
 Un no tahs naktis un falla' zeeta
 Tai wiffi kauli trihzeja;
 Tak wifs ne fo tas nelihdseja,
 Ta zekku atraft ne warreja,
 Virms dadsim wianna klausija.
 Ta mettahs semmè dadsim preekschâ,
 Pee sirds tik zeet' to peespeeda,
 Kamehr tee spizzee galli eekschâ
 Tai dshli kruhtis eegahja.

Un affinis tur mahtei strehja,
 Kas nefasalla seemas-wehja, —
 Zik karsti wiannai strehja tahs!
 Un dadsim teescham wirs tahs nahja,
 Kas no tahm felt un seedeht sahja,
 Kaut fals ar sneegu winnejahs.
 Zik karstia sirds schai mahtei bija
 Pehz sawa mihla behrniu.

Uu dadsis tai nu parahdija
 Zo zek', tur nahwe aishgabja. —

Zo, behrni! seezeet labbi wehrâ,
 Ka mahtes-sirds bes gall' un mehra
 Us jums irr karstia, mihliga!
 Ta nebehda ne kahdas breesmas,
 Nedi falla, nedi arr' ugguns-leesmas,
 Zuh's glabht un kohpt, ta prasdama.
 Ja juh's tahm neklausigi effect,
 Ta teescham wehrti ne-effect,
 Ka mahtes-behrnu wahrdu neeffect, —
 Zums newarr muhscham labbi eet! —

(Turplittam wairak.)

Zeesas fluddinaschana.

Krohna Bahrbales pagasta teesa zaur scho sinnamu darra, ka tai 6tâ September f. g. Kahrliesmuischas Peppinu-mahjas behrs sirg's, 8 gaddus wezs, irr peeflihdie. Talabb tohp tas, kam schis sirg's peederretu, usazinahts, lihdi 25tu Oktober f. g. ar riftigahm peerahdischanaahm pee schibs teesas peeteiktees, un sawu sirgu prett barroschanas un fluddinaschanas makfas atlihdinaschonu prettim nemt. Kad lihds tam wirs-peeminneta terminam neweens scheid ne buhs meldejees, tad ar to sirgu pehz likkumeem darrihs. Bahrbales pagasta teesa, tai 16tâ September 1849. 1

(L. S.) Pagasta wezzakajs M. Semmit.
 (Nr. 367.) Zeesas sribweris H. Antonius.

Zitta fluddinaschana.

Kahdas 4 lohpmuischas ar slauzameem lohpeem un kahdas 50 mahjas, ne zik tablu no Ichtabstattes pee Sallonai muischas peederrigas, us Zurgeem 1850 us atrenti taps isdohtas (ienehmatah.) Kas weenu jeb dhtu no schahm mahjahm jeb muischahm grihb nohmaht, tas loi peeteizohs Felsgamâ pee kalleja-meistera Johna Antona Wellenberga, tur staidrakas sinnas par nohmaht-kuntrakteem warrehs dabbuht. Bet loi staidfahs peeteiktees wiswehlai 3 neddelas preefsch Mahrtimeem. 1

B r i w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernias augstas waldischanas puffed: Hofrath de la Croix.

No. 331.